

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

L. Annæi Senecæ Philosophi Opera, Qvæ Exstant Omnia

Seneca, Lucius Annaeus <Philosophus>

Antverpiæ, 1605

Epist. XXIX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53700)

A accusatoris primum partibus fungere, deinde iudicis, nouissimè ⁷ deprecatoris. ⁸ aliquando te offende.

EPIST. XXIX.

MARCELLINVM *difficilem corrigi. Adspersatur enim, & illudit: tamen non deseram, & fortasse vel sic peruincam. Sententia Epicuri, Ne stude populo placere: id est, multis.*

DE Marcellino nostro quæris, & vis scire quid agat. Rarò ad nos venit, nullà alià ex causâ, quàm quia audire verum timet: à quo periculo iam abest. nulli enim nisi audituro dicendum est. Ideò de Diogene, nec minùs de aliis Cynicis, qui libertate promiscuâ vsi sunt, & obuios quosque monuerunt, dubitari solet, an hoc facere debuerint. Quid enim si quis surdos obiurget, aut naturâ morbòve mutos? Quare, inquis, **B** verbis parcam? gratuita sunt. Non possum scire an ei profuturus sim, quem admonco: illud scio, alicui me profuturum, si multos admonuero. Spargenda est manus: non potest fieri, vt non aliquando succedat, multa tentanti. Hoc, mi Lucili, non existimo faciendum magno viro. diluitur eius auctoritas, nec habet apud eos satis ponderis, quos posset minùs obsolescèta corrigere. Sagittarius non aliquando ferire debet, sed aliquando decitare. Non est ars, quæ ad effectum casu venit. Sapientia ars est. certum petat: eligat profecturos: ab his quos desperauit, recedat: non tamen citò relinquat, sed in ipsâ desperatione extrema remedia tentet. Marcellinum nostrum ego nondum despero. etiamnum seruari potest: sed si citò illi manus porrigitur. Est quidem periculum, ne porrigentem trahat. magna in illo ingenij vis est; sed iam tendentis in prauum. Nihilominus adibo hoc periculum, & audeo illi mala sua ostendere. Faciet quod solet, aduocabit illas facetias, quæ risum euocare lugentibus possunt: & in se primum, deinde in nos iocabitur: omnia quæ dicturus sum, occupabit. Scrutabitur scholas nostras, & obiiciet **C** philosophis congiaria, amicas, gulam: ostendet mihi alium in adulterio, alium in popinâ, alium in aulâ: ostendet mihi lepidum philosophum Aristonem, qui ² in gestatione diserebat. hoc enim ³ ad edendas operas tempus acceperat. De cuius sectâ cum quæreretur, Scaurus ait: *Vtique ⁴ Peripateticus non est.* De eodem cum consuleretur ⁵ Iulius Græcinus, vir egregius, quid sentiret: *Non possum, inquit, tibi dicere. nescio enim quid ⁶ de gradu faciat.* tamquam de essedario interrogaretur. Hos mihi ⁷ circulatores, qui philosophiam honestiùs neglexissent, quàm vendunt, in faciem ingeret. Constitui tamen contumelias perpeti. moueat ille mihi risum: ego fortasse illi lacrimas mouebo: aut, si ride-

7. DEPRECATORIS.] *Veniam à te pete, emendaturus.*

8. ALIQUANDO TE OFFENDE.] *Malim, & offende. Deprecare, inquit, & impetra: aliquando & penam, nec penitentiam tantum habe. A quo? ab ipso te, qui iudicium hoc exerces. Spectant ista ad Examen sui, de quo ego aliquid Manu ducit. III. Dissert. vlt.*

EPIST. XXIX. I. ARISTONEM.] *Plures hoc nomine fuerunt, & quidam Stoicus, Zenonis auditor: quem nosser aliquoties citat: Chium etiam patriâ facit. Valde alius iste, degener nominis & professionis.*

2. IN GESTATIONE.] *In effedo.*

3. AD EDENDAS OPERAS.] *Quasi de scanico, aut arenario loqueretur.*

4. PERIPATETICVS NON EST.] *Sedebat enim, non ambulabat.*

5. IVLIVS GRÆCINVS.] *Quem eodem, quo hic elogio afficit, De Benefic. II. cap. XXI. Si exemplo*

magni animi opus est, utemur Græcini Iulij, viri egregij, quem C. Cæsar occidit. Est ille Iulij Agricola pater, studio eloquentiæ sapientiæque notus, vt ait Tacitus: Agricola, qui socer Taciti ipsius fuit.

6. DE GRADU FACIAT.] *Suspiciatus olim (II. Saturn. cap. XII.) de gradus legendum, vt retro gradus item formamus: & sanè quidam libri de gradu, vnicâ dictione referunt. Seruemus tamen, & dictum Arena censeamus, vt illud De genu pugnare: in eodem Senecâ, De Proud. cap. II. Quin & Liuius lib. XXXIV. De gradu conari. Sententiam hic puto, Essedarios solitos etiam pedites pugnare, de curru subito delapsos. Nescio igitur, aiebat, cuiusmodi hic Essedarius (ad Gestationem eius allusum) quem nunquam de gradu & incessu pugnantem vidi.*

7. CIRCULATORES.] *Vox additur meo libro, Circulatores sophistas. Porro illi dicti, qui circulos & coronas populi cogunt, vernacula aut scurrilia dicta proferunt, prestigias exhibent, aut alia plebecule miranda: Græcis ἀγύρται, pari causâ.*

ridere perseverabit, gaudebo, tamquam in malis, quod illi genus⁸ infantiæ hilare contigerit. Sed non est illa hilaritas longa. obserua. videbis eosdem intra exiguum tempus acerrimè ridere, & acerrimè habere. Propositum est aggredi illum, & ostendere quanto pluris fuerit, cum multis¹⁰ minoris videretur. Vitia eius etiam si non excidero, inhibebo. non desinent, sed intermittent: fortasse autem & desinent, si intermittendi consuetudinem fecerint. Non est hoc ipsum fastidiendum. quoniam quidem grauiter affectis, sanitate loco est bona remissio. Dum me illi paro, tu interim qui potes, qui intelligis vnde quò euaseris, & ex eo suspicaris,¹¹ quousque sis euasurus, compone mores tuos, attolle animum, aduersus formidata confiste, numerare eos noli, qui tibi metum faciunt. Nonne videatur stultus, si quis multitudinem timeat eo loco, per quem transitus singulis est? æquè ad tuam mortem multis aditus non est, licet illam multi minentur. Sic istud natura disposuit. spiritum tibi tam vnus eripiet, quàm vnus dedit. Si pudorem haberes, vltimam mihi pensionem remississes. Sed ne ego quidem me fordidè geram¹² in fenore æris alieni, & tibi quod debeo impingam. *Numquam volui populo piacere. nam que ego scio, non probat populus; que probat populus, ego nescio.* Quis hoc? inquis: tamquam nescias cui imperem. Epicurus. Sed idem hoc omnes tibi ex omni domo conclamabunt, Peripatetici, Academici, Stoici, Cynici. Quis enim¹³ placere potest populo, cui placet virtus? malis artibus popularis fauor quæritur: similem te illis facias oportet. Non probabunt, nisi agnouerint. Multo autem ad rem magis pertinet, qualis tibi videaris, quàm qualis aliis. Conciliari nisi turpi ratione amor turpium non potest. Quid ergo illa laudata, & omnibus præferenda artibus rebusque philosophia præstabit? scilicet vt malis tibi placere, quàm populo: vt æstimes iudicia, non numeres: vt sine metu deorum hominumque viuas: vt aut vincas mala,¹⁴ aut finias. Ceterùm si te videro celebrem secundis vocibus vulgi, si intrante te clamor, plausus, & pantomimica ornamenta obstreperint, si totà ciuitate feminae te puerique laudauerint: quid ni ego tui miserear, cum sciam¹⁶ quæ via ad istum fauorem ferat?

8. IN SANIÆ HILARE.] *Ab Erasmo aut Agricola est: optimè. nam libri, infantiæ euitare. Noster De vit. beat. cap. XII. Plerisque contingit hilarem infantiæ insanire, ac per risum furere. Neque igitur male, hilaræ, hic legatur.*

9. ACERRIME RABERE.] *Irâ & rabie agitari. Varro: Quid blateras, quid rabis, quid vis tibi? apud Ciceronem poeta vetus:*

Sed quid oculis rabere visa est repente ardentibus?

Bonum igitur hoc verbi: nec ineptè tamen Erasmus, rudere: quia & libri quidam, tubere.

10. MINORIS VIDERETUR.] *Ergo olim sapientiæ & modestiæ deditus, posse à ad vana, & vulgo maiora, iuit: si tamen hæc vera lectio. Nam meus, & quidam, videbitur. Quod ad futuram sapientiam trahas. Docebo quàm hæc parua, illa magna.*

11. QUOUSQUE SIS EVASVRVS.] *Ad summa (si licitum) sapientiæ: nunc in viâ & profectu es.*

12. IN FENORE ÆRIS.] *Meus & plures, in fine. quod verissimum habeo, & adprobant priora illa, vltimam pensionem. Quare autem finis æris alieni: quia scilicet finis libri: & videtur sanè per libros distinxisse, vt initio dixi.*

13. PLACERE POTEST POPULO.] *Locus in philosophiâ magnus, & magni usus: nihil velle, quod velit vulgus. Ita Diogenes Cynicus, cum aliquando theatrum iniret, aduersus & obnitens exeuntibus rogatus Quid faceret? Quod in omni vitâ, inquit,*

studeo: nempe aduersus & diuersus vobis esse. Atque idem (apud Stobæum, Serm. 111.) dicentibus, Διογένην ἀνοήτων ὄντα, Ἀνοήτος μὲν ἐκ τῆς φύσεως, τὸν δὲ ἀνοήτων ἡμῶν οὐκ ἔχει: Diogenem amentem esse. Amens, inquit, non sum, sed eandem vobis mentem non habeo. Caput Sapientiæ est, aliter affici, & iudicia vulgi iusta non habere. Itaque iterum magnus Diogenes, ἀπὸς τῶν εἰπόντων, οἱ ἀπλοῦς σε καταγελάσσει καὶ ἀπαιτῶν τυχόν, εἴπεν, οἱ ἄνοι. Ἀλλ' ἔτι ἐμῆτοι ὄντων ὄπισθ' ἕρπονται, ἕτι ἐγὼ οὐκ ἔμῶν: ad eum qui diceret. Vulgus te irridet: Fortasse & illos asini, inquit. Sed neque ipsi asinos curant aut attendunt, neque ego illos. Scitissimè. deteriores de melioribus non iudicant, sed garrunt & presumunt: non aliter quàm bestia de nobis, nos de Diuis. Cum Pythagorâ stat uendum: Φαῦλος μὲν τις πάντως καλοῦ παραγματός ὄγκλος, διόσπερ ὅν ἐν τῶν ἐπαίων καταφρονῆς, καὶ τῶν ἄλλων καταφρονῆς: Malus iudex omnis honesti populus. Quorum igitur laudes haud æstimes, contemne etiam vituperationes. Quid spectat hoc eius monitum, Per viam publicam non ire. Non vt incessu vitemus, sed vt sensu, & vitâ.

14. AVT FINIAS.] *Stoicum illud, Exi, ianna patet.*

15. PANTOMIMICA ORNAMENTA.] *Quibus Pantomimi in theatris affici ornarij, solent. Nam fauor & plausus illis, à vulgo quidem.*

16. QUÆ VIA.] *Illà popularis, & vanarum malarumq. artium.*